

Projekto brošiūra

GenCAD

Tikslai

Projekto „GenCAD“ tikslas buvo praplėsti visuomenės žinias ir supratimą apie lėtinėmis ligomis sergančių skirtingų lyčių asmenų skirtumus. To buvo siekiama, remiantis koronarinės širdies ligos pavydžiais, padėjusiais atskleisti Europos šalių moterų ir vyrų prevencijos ir gydymo skirtumus. Įgyvendinant „GenCAD“ buvo siekiama:

- Sustiprinti žinias: „GenCAD“ surinko informaciją apie koronarinę širdies ligą sergančių vyrų ir moterų skirtumus, nagrinėjo skirtingų lyčių aspektų įtraukimo į duomenų bazines ir sveikatos politikas galimybes.
- Pagerinti supratimą: „GenCAD“ atliko sveikatos priežiūros specialistų ir gyventojų tyrimą ir panaudojo tyrimo rezultatus, kurdamas informacinius biuletenius apie lyties įtaką koronarinės širdies ligai, siekdamas pagerinti žinias ir supratimą Europoje.
- Platinti informaciją: „GenCAD“ pristatė tyrimo rezultatus ir informacinius biuletenius dviejų konferencijų metu, taip pat internete ir kitur, siekdamas, kad gydytojai, sveikatos politikos kūrėjai ir plačioji visuomenė turėtų kuo daugiau žinių apie lyčių skirtumus, sergant minėta liga.

Metodai

„GenCAD“ sukūrė metodologinį būdą, skirtą žinioms ir sąmoningumui apie lytis ir lėtines ligas gerinti Europos valstybėse narėse. Šis būdas gali būti naudojamas kaip kitų lėtinių ligų pavyzdys.

„GenCAD“ naujausio tyrimo metu buvo pirmą kartą surinktos žinios apie lyčių skirtumus, sergant koronarine širdies liga. Žinių pagrindas – per pastaruosius 15 metų visame pasaulyje skelbta literatūra. Atliekant tyrimą buvo ieškoma literatūros apie profilaktikos ir sveikatos skatinimą, epidemiologiją, ligos mechanizmus, klinikinius simptomus ir jų diagnozavimą, valdymą bei rezultatus, naudojant koronarinės arterijos ligą kaip kitų ligų pavyzdį.

Europos duomenų bazių analizė buvo skirta išsiaiškinti, ar ES registrai yra pakankami, kad būtų galima ištirti lyčių skirtumus, sergant koronarine širdies liga. „GenCAD“ išanalizavo ES valstybių narių viešųjų duomenų bazių duomenis apie sergamumą koronarinės širdies liga ir mirštamumą nuo jos. Gauti duomenys buvo sujungti su žinomais rizikos veiksniais ir socialiniais bei ekonominiais parametrais.

Norėdama gauti aiškia lyties apžvalgą ES sveikatos politikoje, „GenCAD“ išnagrinėjo esamą politinę padėtį, susijusią su lyčių lygybe ir koronarinės širdies liga, kreipdamasis į vyriausybės sveikatos priežiūros departamentus, nacionalines medicinos ir visuomenės sveikatos draugijas, finansavimo agentūras, aktyvius tyrėjus ir internetinę paieškos sistemą.

Siekiant įvertinti informacijos apie lyčių skirtumus, sergant koronarine širdies liga, poreikį, buvo atlikti du tyrimai – visuomenės ir sveikatos priežiūros specialistų.

Remiantis lyčių skirtumais, nustatytais naujausiame sąmoningumo tyrime, informaciniai biuleteniai buvo sukurti tiek sveikatos priežiūros specialistams, tiek plačiajai visuomenei, integruojant konsorciumo partnerių ir „GenCAD“ išplėstinių tinklų atsiliepiamus. Jie buvo patvirtinti kartu su ekspertų grupėmis dėl bendro susitarimo ir baigti diskutuojant su Sveikatos ir maisto saugos generaliniu direktoratu. Juos galima rasti adresu <http://gencad.eu>.

Siekiant išplatinti informaciją apie šį projektą, buvo surengtos dvi „GenCAD“ konferencijos, vyko projekto simpoziumai ir pristatymai, buvo paruoštas informacinis biuletenis, sukurti medicinos draugijų tinklalapiai, informacija buvo skelbiama „Facebook“ ir „Twitter“ tinkluose. Buvo sukurta interneto svetainė, kurią prižiūri Sveikatos ir maisto saugos generalinis direktoratas ir kurioje skelbiami pagrindiniai rezultatai. Projektas pristatomas ir socialinėje žiniasklaidoje, siekiant, kad informacija pasiektų konkrečias auditorijas. Mes nukreipsime dėmesį į atitinkamas grupes kiekvienoje valstybėje narėje, įskaitant plačiąją įvairių amžiaus grupių visuomenę, ar iš kitų išskirsime sveikatos priežiūros specialistus.

„GenCAD“ suteikia tokį metodą, kuris ateityje galėtų būti perkeltas į kitas sritis ir ligas.

Rezultatai

Naujausias tyrimas

Buvo surasta ir detalai išnagrinėta apie 1000 straipsnių. Visose srityse buvo rasta reikšmingų lyčių skirtumų, į kuriuos reikia atsižvelgti. Pavyzdžiui, diabetu sergančios ir rūkančios moterys turi didesnę atsvarą, kaip rizikos veiksnį, nei vyrai. Be to, atsiranda papildomų rizikos veiksnių: psichinės sveikatos, socialinės ir ekonominės būsenos, autoimuninių ir uždegiminių ligų, lytinių hormonų ir lytinės funkcijos sutrikimų. Vyrams anksčiau ir lengviau vystosi didelių vainikinių arterijų aterosklerozė, moterys dažnai patiria nedidelių kraujagyslių funkcijų sutrikimų. Moterų ir jų gydytojų sąmoningumo trūkumas vis dar yra pagrindinė problema, kuri riboja greitą reakciją ūminių koronarinių sindromų atveju ir norą imtis prevencijos veiksmų. Daugelis širdies ir kraujagyslių vaistų moterims ir vyrams veikia skirtingai. Didesnius lyčių skirtumus nustatė diagnozė, gydymo atsakymai ir rezultatai.

Duomenų bazės analizė

Daugelis duomenų bazių nepakankamai jautriai analizuoja lyčių skirtumus. Priežastys gali būti tokios, kad tyrimo pradžioje dalyvavusių žmonių ribinis amžius buvo gana mažas, o kintamieji, tokie kaip rūkymas, cukrinis diabetas, hipertenzija, hiperlipidemija, alkoholio vartojimas, ne visada buvo suskirstyti pagal lytis. Duomenų bazėse dažnai neįtraukiamos su lytimi susijusios kovariacijos, su nėštumu susijusios komplikacijos, hormoninė būklė ir lytinė funkcija. Ekspertai sutinka, kad jie norėtų ištirti su lytimi susijusius poveikius, tačiau daugumos tyrimų metu dėl nepakankamo informuotumo ir (arba) išteklių surenkama nepakankamai duomenų.

Politikos analizė

Apskritai, visose 27 ES valstybėse narėse buvo nustatytos 273 politikos kryptys ir gairės, kuriose buvo kreipiamas ypatingas dėmesys skirtingoms lytims, kaip dalis nacionalinių lyčių lygybės įstatymų arba dėl širdies ir kraujagyslių ligų, tačiau buvo nustatyta keletas konkrečių rekomendacijų. Taigi, iš šios analizės padarytos bendros išvados, kad visose ES valstybėse narėse yra sveikatos politikos aplinka, kuri turėtų užtikrinti lyčių lygybę ir diskriminacijos dėl lyties nebuvimą, ir kad vis daugėja rekomendacijų iš pirmaujančių sveikatos priežiūros organizacijų, remiančių labiau nuo skirtingos lyties priklausančią sveikatos priežiūrą. Dokumentų lygiu daugelis politikos sričių remiasi Europos kardiologijos draugijos klinikinės praktikos gairėmis, todėl jų vaidmuo užtikrinant lytiniu požiūriu svarbią priežiūrą yra labai svarbus.

Poreikių įvertinimas

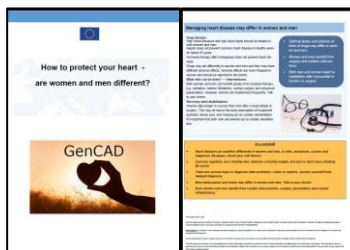
Bendras visuomenės informavimo tyrimas 6 ES kalbomis pasirinktoms imties šalims parodė, kad vis dar yra didelis žinių ir supratimo trūkumas apie lyties aspektus, vertinant

rizikos veiksniais, ligos apraiškas, veiksmų poreikius ir informaciją apie ligos pasekmes. Sveikatos priežiūros specialistų apklausa visose Europos šalyse taip pat atskleidė, kad labai trūksta žinių apie lytims būdingų ligų apraiškas, diagnostikos ir terapijos metodus. Akivaizdu, kad reikalingos su skirtingomis lytimis susijusios informacijos kampanijos gydytojams ir plačiai visuomenei, o internetas tampa pagrindine to terpe.

Informaciniai biuleteniai

Informaciniai biuleteniai 24 oficialiomis ES kalbomis apima žinias apie lyčių prevencijos skirtumus, kliniškes apraiškas, ligos mechanizmus, diagnozę, atsaką į terapijas ir rezultatus plačiai visuomenei bei sveikatos priežiūros specialistams.

Visas versijas 24 oficialiomis kalbomis galima rasti adresu https://ec.europa.eu/health/social_determinants/projects/ep_funded_projects_en#fragment3.

Platinimas

Kiekvienoje iš dviejų konferencijų apytikriai 80 dalyvių, po du iš kiekvienos valstybės narės, aptarė lyčių skirtumus paskelbtoje literatūroje, jų pateiktą duomenų bazę ir politikoje, galiausiai – informuotumo studiją ir informacinius biuletenius.

Siekiant pristatyti projekto rezultatus įvairesnei auditorijai, informaciją apie projektą ir informacinius biuletenius visomis ES oficialiomis kalbomis galima rasti Sveikatos ir maisto saugos generalinio direktorato tinklalapyje:

https://ec.europa.eu/health/social_determinants/projects/ep_funded_projects_en#fragment3.

Be to, informaciniai biuleteniai ir projekto rezultatai yra skelbiami partnerių ir medicinos draugijų tinklalapiuose, „EUPHA“, „ASPHER“, „European Heart Net“, „CPME“, Tarptautinės / Italijos / Austrijos / Olandijos / Japonijos / Vokietijos lyčių medicinos draugijoje ir kt.

Jie taip pat buvo pristatyti ir bus aptariami pagrindiniuose Europos kongresuose: „EUPHA 2015“, „IGM 2015“, „OSSD 2016“, „ECIM 2017“, „EUPHA 2017“, Europiečių studentų konferencijoje 2017 ir 2018, 2017 m. „OSSD“, Pasaulio sveikatos viršūnių susitikime 2017 m. ir 2018 m. „EUROPREVENT“, „IGM 2019“; Lyčių aukščiausio lygio susitikime 2017 bei 2018 ir daugelyje kitų.

Informaciniai biuleteniai, kuriuose pateikiami trumpi pranešimai spaudai, taip pat išsami informacija apie projektą, buvo išsiųsti įvairioms tikslinėms grupėms, įskaitant visas žinomas Europos suinteresuotąsias šalis. Visi partneriai prisideda prie to, kad būtų pasiektos jų aiškios tikslinės auditorijos ir pasaulinė žiniasklaida per vietos ir nacionalinius laikraščius. Kadangi socialinė žiniasklaida turi galimybę užmegzti ryšius su plačiąja visuomene ir sveikatos priežiūros bei medicinos organizacijomis kartu su jų sekėjais, mes naudojame informacinių biuletenių pranešimų pateiktą žinutėmis socialiniuose tinkluose ir sukūrėme „Facebook“ fanų puslapį. Mes taip pat vykdome tikslines reklamos kampanijas, naudodamiesi „Facebook“, „Twitter“ ir „YouTube“, siekdami pasiekti kiekvieną valstybę narę ir kreiptis į vietos auditoriją, daugiausia dėmesio skirdami tam tikroms grupėms.

© Europos Sąjunga, 2017

Projekto „GenCAD“ partneriai: Lyčių medicinoje institutas, Berlyno visuomeninės sveikatos mokykla, Andalūzijos visuomeninės sveikatos mokykla, Europos visuomeninės sveikatos asociacija, Sveikatos ir gerovės institutas, Neimegeno Radboud universiteto medicinos centras, Europos širdies ir kraujagyslių ligų prevencijos ir reabilitacijos asociacija.

Bandomieji projektai – tai „eksperimentinio pobūdžio iniciatyva, kuria siekiama patikrinti veiklos ekonominį pagrįstumą ir jos naudingumą“ ir kuri sudaro galimybę asignavimus tokiai veiklai įtraukti į ES biudžetą daugiau nei dvejus finansinius metus iš eilės.

Siekiant dauginti tekstus ar nuotraukas, kurie priklauso ne © Europos Sąjungai, būtina gauti leidimą tiesiogiai iš teisių turėtojų: Shutterstock.de, iStock.de.

Šiame leidinyje pateikta autorių („GenCAD consortium“) surinkta informacija ir nuomonės, ir jos nebūtinai sutampa su oficialia Europos Komisijos nuomone. Komisija negarantuoja šiame leidinyje pateiktos informacijos tikslumo. Nei Komisija, nei bet kuris jos vardu veikiantis asmuo negali būti laikomi atsakingi už čia pateiktos informacijos naudojimą.

Šis dokumentas buvo iš dalies pakeistas atsižvelgiant į Sveikatos ir maisto saugos generalinio direktorato rekomendacijas.